

Christelijke Basisschool

Keuchenius

Het Schoolondersteuningsprofiel

van

CBS Keuchenius, Oud-Beijerland

2019 - 2023

Vastgesteld: 14 oktober 2019

Inhoudsopgave

1. Inleiding

2. Het Schoolondersteuningsprofiel van CBS Keuchenius

2.1 Het fundament van CBS Keuchenius - Niveau 0

2.2 De leerkrachten van de Keuchenius - Niveau 0'

2.3 De Interne ondersteuning van CBS Keuchenius - Niveau 1

2.4 Specifieke onderwijsondersteuning op CBS Keuchenius

2.5 De externe ondersteuning op CBS Keuchenius - Niveau 2

3. Professionalisering van leerkrachten & ontwikkeling van ons onderwijs

4. Inzet en verdeling van middelen

1. Inleiding

Voor u ligt het schoolondersteuningsprofiel van CBS Keuchenius. Het Schoolondersteuningsprofiel maakt deel uit van het schoolplan en het protocol zorgstructuur van onze school. Voor de visie en de missie van de school verwijzen wij naar het schoolplan.

Het Schoolondersteuningsprofiel bestaat uit de basisondersteuning en de extra ondersteuning. De basisondersteuning is op alle scholen in de Hoeksche Waard hetzelfde. Deze kunt u lezen in de begeleidende brief met algemene informatie bijlagen. Daarnaast bieden wij, net als alle andere scholen, ook extra ondersteuning. Welke ondersteuning wij bieden, leest u in dit Schoolondersteuningsprofiel.

De Keuchenius is een school in ontwikkeling, dat betekent dat we ambities hebben waar we jaarlijks aan werken. Dit schoolondersteuningsplan is daarom geen statisch stuk, maar een plan in ontwikkeling dat door de komende vier jaar heen steeds zal worden bijgesteld. Jaarlijks wordt het in het team en de MR besproken om te zien waar we staan en onze successen in de gemaakte ontwikkelingen te vieren.

Ouders & de school

Als ouder bent u de belangrijkste persoon in de wereld van uw kind. U kent uw kind het langst, de school en de medewerkers op de school zijn slechts (intensief betrokken en deskundige) voorbijgangers. Daarom vinden wij een goede communicatie van belang. U heeft al van alles meegemaakt met uw kind en kent uw kind het best. U bent ervaringsdeskundige wat uw kind aangaat.

Wat betreft onderwijs hebben de medewerkers van school kennis en kunde in huis.

Samen, in gesprek met elkaar, willen we zoeken naar de best mogelijke aansluiting bij de leer- en ondersteuningsbehoeften van uw kind, zodat uw kind zo goed mogelijk tot leren komt en met plezier naar school gaat.

Mochten er na de onderstaande uitleg nog vragen onbeantwoord blijven, neem dan contact op met de intern begeleider of de directeur voor nadere uitleg. Ook kunt u voor informatie naar de website van het Samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs Hoeksche Waard gaan: www.swv2804.nl. Daar vindt u onder andere telefoonnummers van de helpdesk.

2. Het Schoolondersteuningsprofiel van CBS Keuchenius

Hoe ziet ons Ondersteuningsprofiel eruit? Hoe ziet het aanbod op onze school eruit?

We onderscheiden vier niveaus in ons ondersteuningstraject:

Niveau 0 fundament

Niveau 0' de leerkracht

Niveau 1 interne ondersteuning

Niveau 2 externe ondersteuning

In het kort:

- De leerkracht die zich zorgen maakt en niet meer weet wat te doen kan hulp vragen aan de intern begeleider op de school (niveau 1).
- De intern begeleider kan hulp vragen bij de externe experts zoals een orthopedagoog, de schoolbegeleidingsdienst enz. (niveau 2).
- Als de ondersteuning van de basisschool en de hulp van externe experts niet voldoende blijken te zijn, wordt uw kind door de school aangemeld bij de Ondersteuningscommissie (niveau 3).

Let wel: scholen zijn verplicht stap 1 en stap 2 te doen voor de aanmelding. Dan pas kan de school uw kind aanmelden bij de Ondersteuningscommissie.

Centraal in dit traject staat: Wat heeft uw kind nodig om optimaal te presteren en/of te komen tot gewenst gedrag of goed welbevinden?

Alle ondersteuning is gericht op het optimaliseren van het handelen van de leerkracht. U wordt van de stappen op de hoogte gehouden door de school. Wij zullen ook geen aanmelding doen zonder uw toestemming.

Niveaus 1 en 2 duren minimaal 6 maanden waarbij niveau 2 minimaal 3 maanden duurt. Bij zeer ernstige situaties kan de school afwijken. We noemen dit een beredeneerde afwijking.

Een toelichting op bovenstaande niveaus volgt hieronder.

2.1 Het fundament van CBS Keuchenius - Niveau 0

- CBS Keuchenius is een open Christelijke basisschool die leerlingen, ouders en leerkrachten de mogelijkheid wil bieden om hun talenten te ontdekken en te ontplooien.
- In onze school bouwen we aan een sfeer die voor de kinderen veilig en vertrouwd is en waarin elk kind tot zijn recht kan komen. Zo kunnen we de visie van onze school en gewenste ontwikkeling van onze leerlingen waar blijven maken. We vinden het belangrijk dat kinderen elkaar respecteren, leren samenwerken en elkaar helpen. Hierbij hanteren we 10 schoolbrede afspraken 'Zo gaan wij met elkaar om'.
- Wij zien ouders als partners en zoeken in samenspraak met hen naar de juiste aansluiting bij hun kind. De komende vier jaar gebruiken we om ons hier nog meer in te scholen.
- De (extra) ondersteuning staat beschreven in het schoolplan, de schoolgids en op de website.
- Wij hanteren de methode Leefstijl om de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen te stimuleren. Daarnaast blijkt als basis voor ons positieve sociaal-emotionele klimaat de onderlinge omgang van de leerkrachten van belang. Ons uitgangspunt is dat iedereen welkom is, hulp mag en kan vragen en of bieden aan elkaar. Wij zijn een open school waarin we graag met en van elkaar leren. Samen zorgen we ervoor dat de leerlingen op een respectvolle manier met elkaar en anderen omgaan.
- De school hanteert uniforme gedragsregels, ook t.a.v. dag- en weektaken en zelfstandig werken.
- Wij gebruiken Op School (Harrie Janssens) om de sociaal-emotionele ontwikkeling van leerlingen in kaart te brengen.
- Via WMK hebben wij inzicht in de veiligheidsbeleving van leerlingen en personeel en in de

incidenten die zich op het gebied van sociale veiligheid op school voordoen. Het Sociaal Veiligheidsbeleid CSG De Waard is ook van toepassing op onze school. Hierin en in de Zorgstructuur, het Anti-pestprotocol en het Gedragsprotocol staat beschreven hoe we incidenten voorkomen en afhandelen.

- In de school zijn kennis en vaardigheden aanwezig aangaande gedragsproblematiek.
- Wij hebben een beschreven en beredeneerd aanbod voor groep 1 tot en met 8.
- We laten leerlingen met een achterstand zo lang mogelijk bij hun jaargroep meegaan. We hebben ervaring met het werken remediërende programma's, zoals maatwerk en specifieke aangepaste delen van de leerlijnen.
- De school heeft een beschreven beleid op het gebied van dyslexie en/of ernstige leesproblemen. In de komende 4 jaar zal dit beleid herzien worden. Wij werken ten aanzien van ernstige leesproblematiek o.a. met het programma Bouw!
- De school kent meerdere vormen van tutorleren. Onder andere door 'tutorlezen' wordt de effectieve leestijd verhoogd, waardoor de technische leesontwikkeling beter verloopt. Daarnaast heeft de leerkracht hierdoor extra tijd om zwakke lezers te begeleiden
- Binnen de school zijn voldoende materialen aanwezig om te variëren in oefen- en verwerkingsvormen, zoals concrete rekenmaterialen, knutselmaterialen, computers, puzzels en spellen die bij diverse leerlijnen horen.
- De school beschikt over voldoende uitdagende materialen, waar kinderen zelfstandig mee kunnen werken.
- De school heeft voor elk vakgebied specifieke afspraken gemaakt over de opbouw / aanpassing van de leerlijn, zodat deze effectief mogelijk wordt aangeboden, en aanpassingen specifiek voor bepaalde typen leerlingen. De school beschikt over aangepaste, remediërende methode-materialen. Het aanbod voor elk vak wordt in een tweejaarlijkse cyclus geëvalueerd.
- Rekenen, technisch lezen en begrijpend lezen zijn groepsdoorbrekend georganiseerd, waardoor sommige leerlingen in een lagere of hogere jaargroep kunnen werken, beter aansluitend bij hun niveau.
- De leerkrachten bieden, als dat nodig is, kinderen en ouders materialen aan om kinderen thuis extra met de besproken spellingregels / lesstof te laten oefenen.
- Op de Keuchenius is kennis van hoogbegaafdheid en is een protocol voor hoogbegaafdheid in gebruik. Het team heeft talentontwikkeling als onderwerp genoemd waar zij zich verder in wil ontwikkelen. Meervoudige intelligentie en hoogbegaafdheid zijn onderwerpen die hierbinnen passen. Het protocol hoogbegaafdheid zal in schooljaar 2019-2020 worden herzien. Leerkrachten begeleiden leerlingen onder andere met behulp van verrijkingsmappen & -opdrachten.
- De school heeft ervaring in de (tijdelijke) plaatsing & begeleiding van leerlingen met specifieke problematiek. De leerkrachten en school staan open voor de problematiek waarmee het kind of het gezin te maken heeft. De directie geeft adequate informatie aan de betreffende leerkracht(-en) en samen gaan zij in gesprek met de ouders om de leerling zo goed mogelijk te begeleiden. De leerkrachten en school maken afspraken met de ouders en verwijzende instantie over wat wel en wat niet geboden kan worden en leggen delen daarvan vast in een contract.
- Wij hanteren een Protocol Medicijnverstrekking & Medische Handelingen. Binnen de school is echter geen specifieke medische deskundigheid aanwezig. De medewerkers van de school voeren geen specifiek medisch verzorgende handelingen uit omdat zij hiertoe niet zijn opgeleid.
- De benedenverdieping van het schoolgebouw is toegankelijk voor rolstoelen en is voorzien van een MiVa-toilet. In het gebouw van de Keuchenius
 - kunnen prikkelarme plekken gecreëerd worden en er zijn voldoende rustige / afgeschermd werkplekken waar in voldoende mate gebruik van kan worden gemaakt.
 - is tijd en ruimte voor de leerling om, indien noodzakelijk dan wel gewenst, geïsoleerd te kunnen leren en/of werken
 - zijn ruime lokalen, een multifunctionele hal en een speellokaal waar voldoende

- mogelijkheden zijn om anders leren of andere werkvormen toe te passen.
- zijn voldoende EHBO-dozen aanwezig die voldoende hulpmiddelen bevatten.
- liggen de medische benodigdheden op een afgesproken, veilige plaats, die altijd toegankelijk is.
- zijn klassenmanagement en zelfstandig werkafspraken zo opgezet dat leerlingen, óók bij de afwezigheid van toezicht, volgens deze principes taakgericht blijven werken.

Samenwerking met ketenpartners:

- De school ondersteunt haar aanbod, waar nodig, door samenwerking met ketenpartners. Voor het welzijn van de leerling en zo goed mogelijk aansluiten op bij de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften vinden we deze samenwerking belangrijk. We overleggen onderling indien nodig en als dit is toegestaan door ouder(s)/verzorger(s):
 - Leeskliniek Schoolbreed
 - Praktijk Tijen
 - Peuterspeelzaal Spelenderwijs
 - Het KDV en de BSO van Kivido
 - Kangoeroegroep: We faciliteren elke donderdagochtend ruimte voor de bovenschoolse Kangoeroeklas en werken op het gebied van hoogbegaafdheid samen met de andere scholen binnen CSG De Waard
 - Schoolmaatschappelijk Werk,
 - Jeugdteam,
 - jeugdbescherming en
 - Integrale vroeghulp (Stichting MEE).
 - Wijnmaalen Logopedie
 - fysiotherapeut / ergotherapeut
 - Auris-stichting
 - Youz(indien ingeschakeld door ouders).
- In praktijk zijn we nu een **smalle ondersteuningsschool**, maar het team heeft zich er voor uitgesproken om door te groeien naar een **brede ondersteuningsschool**.

Hoe volgen wij de leerling en de kwaliteit van onderwijs?

- We werken aan transparante en goed opgebouwde leerlingdossiers in Parnassys. De komende 4 jaar willen we onze aandacht richten op hoe we nog efficiënter, op dezelfde wijze met Parnassys kunnen werken. Zodat we optimaal gebruik maken van de mogelijkheden die het systeem ons biedt.
- De school kent per cursusjaar een overdracht die zorgt voor naadloze voortgang van de aanpak en begeleiding van leerlingen
- De ib'er en directeur hebben inzicht in de onderwijsbehoeften van haar leerlingenpopulatie
- We nemen 2x per jaar de Cito's af vanaf groep 3 en vullen 1x per jaar 'Op School' in. De plaatsingswijzer wordt ingevuld en besproken met ouders en leerlingen vanaf groep 6.
- N.a.v. de Cito's wordt 2x per jaar een trendanalyse gemaakt aan de hand van de groepsanalyses die de leerkrachten aanleveren. Zo evalueren wij het onderwijsleerproces. Wij werken planmatig aan verbeteractiviteiten, die staan beschreven in het schoolplan.
- De school verantwoordt zich aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit naar MR en 2x per jaar naar directeur Onderwijs en Identiteit.
- De school draagt zorg voor de kwaliteit van het onderwijs gericht op bevordering van actief burgerschap en sociale integratie, met inbegrip van het overdragen van kennis over en kennismaking met de diversiteit van de samenleving
- We werken sinds schooljaar 2017-2018 volgens de methodiek van Stichting Leerkracht. Dit levert ons het volgende op:
 - Bord in de klas, waarbij aandacht is voor het samen doelen stellen met de leerlingen en evalueren.

- Gezamenlijk lesontwerp en tweewekelijks groepsbezoek bij elkaar
- Aandacht voor het geven van feedback binnen het team. Dit zal uitgebreid worden naar het geven van feedback naar de leerling op inhoud, inzet en proces.
- De school heeft een basisarrangement. Dit staat elders omschreven.
- We streven er vanaf groep 3 naar om te werken met klassen van 25 leerlingen; het maximum ligt op 35 leerlingen. Vanaf 25 leerlingen zorgt de school voor extra ondersteuning binnen de groep. In schooljaar 2019-2020 kent de school een gemiddelde groepsgrootte van 22 leerlingen.

2.2 De leerkrachten van de Keuchenius - Niveau 0'

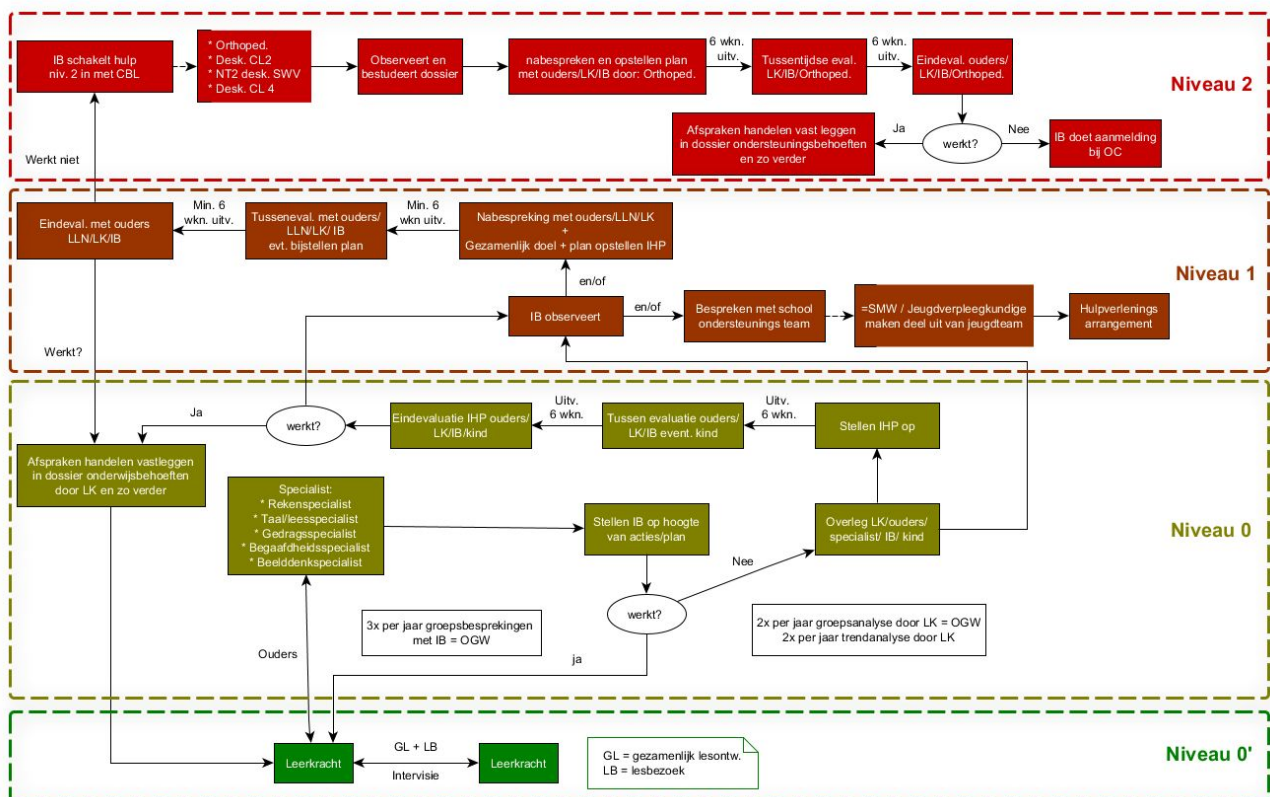
- Op CBS Keuchenius is er een grote bereidheid bij de leerkrachten om hun onderwijsaanbod af te stemmen op een grote diversiteit aan leerlingen.
- Hiertoe stemmen de leerkrachten de doelen en de aangeboden leerinhouden af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen = adaptief onderwijs.
- De leerkrachten stemmen de verwerkingsopdrachten af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen. Dit gebeurt volgens het IGD/EDI-model en vooral door convergente differentiatie. Bij **convergente differentiatie** is er een minimumdoel voor de groep als geheel. Alle leerlingen doen mee aan de klassikale instructie. Daarna gaan de kinderen de leerstof zelfstandig verwerken, zodat de leerkracht tijd heeft om de 1* leerlingen verlengde instructie te geven en de leerlingen die meer verdieping behoeven kort van instructie te voorzien.
- Het klassenmanagement is er vanaf groep 1 op gericht dat leerlingen korte momenten van zelfstandig werk hebben en vaak een moment van instructie en reflectie krijgen. Zij leren structureel omgaan met uitgestelde aandacht.
- De teamleden
 - zorgen voor een prettige en gestructureerde leeromgeving
 - werken handelingsgericht
 - handelen vanuit verkennen en benoemen de onderwijsbehoeften van leerlingen o.a. door observatie, gesprekken en het analyseren van toetsen. Zo volgen en analyseren zij de ontwikkeling van de leerlingen.
 - signaleren vroegtijdig welke leerlingen ondersteuning nodig hebben
 - stellen voor leerlingen die drie keer achter elkaar een V scoren een individueel handelingsplan op, wat zij tussentijds evalueren.
 - passen een andere instructie toe als de gehanteerde instructie niet aanslaat.
 - bieden vanuit de idee van Meervoudige Intelligentie gestructureerd delen van lessen op alternatieve manieren aan aan groepen leerlingen, zodat verschillende leerstijlen worden aangesproken. Dit komt tegemoet aan de diversiteit van de ondersteuningsbehoeften.
 - zijn goed in staat om te werken met korte opdrachten, directe feedback, inzet van de instructietafel, werkkaarten met weektaken, inzet van MAB-materiaal, hulpkaarten, diverse aanpakken, enz.
 - zijn goed in staat een gedragsplan uit te voeren binnen de groep.
 - zijn goed in staat de kinderen individuele aandacht te geven en hen pedagogisch te ondersteunen en passen meestal goede interventies toe om een veilig schoolklimaat te waarborgen, zoals door het voeren van gesprekjes, positieve feedback, zorg leren dragen voor eigen materialen en gedrag, maatjesleren, het toepassen van leefstijl
 - leren de leerlingen op basis van een programma voor sociaal-emotionele ontwikkeling om te gaan met elkaars verschillen, ook wat betreft leerstijl
 - observeren de leerlingen en brengen met het leerlingvolgsysteem Op-school de sociale competenties van de leerlingen in beeld en verwerken dit zo nodig na overleg met de ib'er en in samenspraak met de leerling in een sociaal emotioneel handelingsplan
 - zijn in staat om, volgens individuele handelingsplannen, gedurende de lessen maximaal 5 leerlingen zeer specifieke begeleiding te geven op gedrags- en/of didactisch gebied, passend bij hun onderwijsbehoeften, zonder andere leerlingen in de groep te kort te doen

- brengen tweewekelijks lesbezoeken aan elkaar. Vooraf maken zij tezamen een lesontwerp waarbij ze aangeven waarop ze bij elkaar willen kijken en elkaar van feedback willen voorzien. Het Gezamenlijk Lesontwerp kan betrekking hebben op didactiek, orthopedagogiek, orthodidactisch handelen of klassenmanagement. De leerkrachten reflecteren zo op hun eigen rol en het effect van hun gedrag op het gedrag van leerlingen, ouders, collega's
- zoeken, benoemen en benutten de sterke kanten en interesses van de leerlingen, de leerkrachten, de ouders en het schoolteam door aandacht te hebben voor ieders talenten.
- werken veel samen: door goede onderlinge afstemming tussen teamleden kunnen zij leerlingen met een specifieke ondersteuningsvraag eenduidig benaderen.
- werken samen met hun leerlingen. Ze betrekken hen bij de analyse, formuleren samen doelen en benutten de ideeën en oplossingen van leerlingen. Dit gebeurt o.a. door individuele leerlinggesprekken, bordsessies in de klas, het inzetten van leerling-ouder-leerkracht gesprekken, het werken met een portfolio en door het organiseren van een leerlingarena waarbij de leerling betrokken wordt bij het ontwerpen van het onderwijs. Zij stimuleren samenwerken & coöperatief leren, onder andere bij tutorlezen en andere vormen van tutorleren. Zij maken gebruik van meerdere vormen van door de kinderen zelf opgestelde kindplannen. Daarnaast heeft de school een leerlingenraad die om de week bij elkaar komt.
- werken samen met ouders. Ze betrekken hen als ervaringsdeskundige en partner bij de analyse van de situatie en het bedenken en uitvoeren van de aanpak. Daarnaast vragen leerkrachten ouders naar hun kijk op de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften die hun kind nodig heeft. Zij vinden het belangrijk om gezamenlijk zoveel mogelijk consistent gedrag richting het kind te laten zien.
- zetten stagiairs en onderwijsassistenten gericht in om met hen aan specifieke ondersteuningsbehoeften te kunnen voldoen.
- zijn bereid en gemotiveerd en zien er een uitdaging in om voor & met leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften een prettig passende onderwijsomgeving te creëren.
- De teamleden hebben kennis van en ervaring met de begeleiding van leerlingen met
 - fysieke beperkingen op grofmotorisch en fijnmotorisch gebied en dwerggroei
 - gedragsproblemen en agressie binnen de groep of leerlingen met beperkingen op het sociaal-emotionele vlak en intermenselijke interactie, in de vorm van grenzen stellen, consequent gedrag verwachten, positief benoemen, zelfbeeld versterken, inzet van medeleerlingen daarbij, coöperatief werken, toepassing van het IGDI-model, inzet van Leefstijl en nog veel andere vormen.
 - werkhoudingsproblemen in de vorm van hierboven genoemde werkvormen, gebruik van verkeerslicht en time-timer en nog andere vormen.
 - dyslexie door middel van de inzet van vergrote materialen, leesliniaal, software om pdf teksten voor te lezen, verlengde leestijd en tutorlezen.
 - een achterstand op ieder vakgebied. Deze leerlingen krijgen een aanbod dat past bij hun ontwikkeling.
- Voor de begeleiding van leerlingen met een fysieke uitdaging & ondersteuningsbehoefte geldt dat
 - bij uitstapjes hulpouders worden ingeschakeld
 - leerlingen en groepen leerlingen vanaf groep 0 leren om elkaar te helpen
 - we bij de groepsverdeling of het plannen van activiteiten binnen en buiten het gebouw rekening houden met de begeleiding die deze leerlingen nodig hebben
 - bij bewegingsactiviteiten leerkrachten zoeken naar een bij de onderwijsbehoeften passende invulling.
 - de leerkracht goed op de hoogte is van de medische behoeften van de leerling en weet wat te doen in geval van nood. Over medicijngebruik en medisch handelen worden afspraken met de ouders gemaakt. Zo hanteren we onder andere een toestemmingsverklaring van de

- ouders over medicijngebruik.
- de gegevens omtrent leerlingen met behoefte aan medische ondersteuning duidelijk terug te vinden zijn voor een invaller. De leerkracht die met zijn groep naast de leerkracht van dit type leerling zit, is ook op de hoogte van de specifieke informatie rond deze leerling.
 - doordat (een deel van) de bewegingslessen worden gegeven door een vakleerkracht of groepsleerkracht die in staat is om sommige (spel)oefeningen aan te passen aan de mogelijkheden van de leerlingen
- Voor de begeleiding van meer- en hoogbegaafde leerlingen geldt dat
 - de school werkt met verrijkingsmappen en een bijpassend klassenmanagementsysteem voor leerlingen die meer aankunnen en behoefte hebben aan uitdagender werk.
 - de leerkrachten, in samenspraak met deze leerlingen, hen tijd en ruimte te geven (in de breedste zin) om hun eigen ontwikkeling vorm te geven, waarbij wel passende eisen worden gesteld aan inhoud en tempo. Dit type leerling wordt hierin gekend.
 - de leerkrachten oog hebben voor de sociaal-emotionele kant van deze leerlingen. Zij passen hun groepsaanbod op sociaal emotioneel vlak daarop aan. Zij overleggen hierover ontwikkeling met de ouders.
 - tijdens de lessen de leerlingen vanaf groep 3 enkele malen per week hun eigen manier van verwerken van de lesstof kiezen: samen of alleen, op papier of aan de computer of beeldend via drama of handvaardigheid.
 - de school faciliteert ruimte voor de 'kangoeroeklas'. In deze klas wordt onderwijs verzorgd aan hoogbegaafde leerlingen. De 'kangoeroeklas' komt één dagdeel per week bij elkaar. De kinderen krijgen een speciaal programma aangeboden met daarin activiteiten gericht op sociaal-emotionele ontwikkeling, activiteiten gericht op kennis en vaardigheden en individuele projecten op basis van de eigen keuze van de leerling. Leerlingen die sociaal-emotionele problemen hebben kunnen aangemeld worden voor de Kangoeroeklas.
 - de leerlingen die de kangoeroeklas bezoeken per rapportperiode worden besproken met de leerkracht van de kangoeroegroep.
- Voor leerlingen die behoefte hebben aan ondersteuning vanwege ernstige lees/spellingsproblematiek en/of lees/spellingsachterstand geldt dat
 - bij toetsen vergrote versies van teksten of leeslinealen beschikbaar zijn
 - als er een 'Daisy speler' nodig is, de school kan voorzien in de nodige informatiedragers met daarop de gesproken teksten.
 - leerlingen met spellingsproblematiek met een strategieënboekje werken, met een visuele weergave van de spellingregels, die aangeleerd of nog niet beheerst worden.
 - in het lokaal de aangeleerde spellingsregels identiek ophangen.
 - in samenspraak met leerling kan besloten worden een spellingsregel op de tafel te plakken.
 - software geïnstalleerd kan worden waarmee pdf bestanden voorgelezen worden.
 - de school beschikt over draagbare cd-spelers, waarmee kinderen voorgelezen teksten kunnen beluisteren
 - een leerling met dyslexie, die een spellingsregel op tafel heeft geplakt, deze tijdens het toetsen mag laten zitten. Ook zijn er afspraken binnen de school in welke mate deze leerlingen een strategieënboekje bij een toets mogen gebruiken. Wel dient er een aantekening gemaakt te worden bij de toets dat de spellingsregel net als anders op de tafel geplakt zat.
- Voor leerlingen die een ondersteuningsbehoefte hebben vanwege hun gedrag, werkhouding, ondersteuning op het sociaal-emotionele vlak en intermenselijke interactie (alle vormen uit het autistisch spectrum), of bij tijdelijke opvang binnen een school geldt dat
 - de leerkrachten proberen zo dicht mogelijk aan te sluiten bij de behoeften van de leerling, op cognitief en pedagogisch gebied. Zij houden daarbij rekening met de geschiedenis van de leerling.
 - de klassenorganisatie en het programma zo gestructureerd zijn dat onrust zoveel mogelijk wordt voorkomen. Wijzigingen in het programma bespreekt de leerkracht vooraf met deze

leerlingen.

- het klassenmanagement er op is gericht dat deze leerlingen korte momenten van zelfstandig werk hebben en vaker een moment van instructie en reflectie krijgen.
 - de leerkracht in staat is gedrag te herkennen, preventieve maatregelen te nemen en curatief aan te pakken indien uitingen het leerklimaat in de klas verstoren.
 - de leerling zich in een veilige omgeving bevindt met veilige leermiddelen.
 - de leerkracht in > 75% van de gevallen kan beschikken over kortdurende extra handen in de klas indien er zich gedragscalamiteiten voordoen (van een onderwijsassistent, conciërge, ib'er, adjunct-directeur of van de directeur)
 - er prikkelarme plekken gecreëerd kunnen worden. Er zijn rustige / afgeschermd werkplekken waar in voldoende mate gebruik van kan worden gemaakt.
- De leerkrachten bespreken drie keer per jaar hun vragen betreffende het planmatig handelen met de intern begeleider. Dit gebeurt d.m.v. de groepsbesprekingen. Daarnaast geven zij het bijtijds aan als zij geen adequate aanpak meer weten.
 - De onderwijs- en begeleidingsstructuur is voor een ieder duidelijk. Er zijn heldere afspraken over wie wat doet, waarom, waar, hoe en wanneer.
 - De leerkrachten kunnen zich als zij handelingsverlegen zijn en geen antwoord meer hebben op de onderwijs- en opvoedingsbehoefte van het kind, wenden tot de interne ondersteuning. Dat is in eerste instantie de intern begeleider en/of een specialist. De specialist stelt altijd de intern begeleider op de hoogte van gemaakte afspraken. Op de volgende bladzijde staat de ondersteuningsstructuur van de school schematisch weergegeven.

De samenstelling van het team is de afgelopen jaren meerdere keren gewijzigd. We zijn een team in beweging en in ontwikkeling dat er naar op zoek is hoe we nog beter elkaars talenten en die van de leerlingen kunnen benutten.

[2.3 De Interne ondersteuning van CBS Keuchenius - Niveau 1](#)

Op de school werken:

- een **ib'er** voor 20 uur per week. Zij wordt betrokken wanneer er complexe onderwijs- en ondersteuningsbehoeften worden gesignaleerd bij een leerling. Zij coördineert de basis en extra ondersteuning voor alle leerlingen die deze zorg nodig hebben vanwege leer- en/of gedragsproblemen en denkt met leerkrachten mee bij de ondersteuning van (zorg)leerlingen, bij het voeren van (zorg)gesprekken en bij het planmatig handelen. Zij heeft de opleiding Master Educational Needs afgerond.
- twee **onderwijsassistenten, gezamenlijk voor 40 uur per week**. Zij ondersteunen de leerkrachten in groepen met grote ondersteuningsbehoeften en begeleiden groepjes leerlingen. Zij hebben ervaring met het begeleiden van leerlingen met uiteenlopende ondersteuningsbehoeften. Zij begeleiden leerlingen onder eindverantwoordelijkheid van de leerkracht.
- een **conciërge**. Zij heeft voor 4 uur groepsondersteunende taken, vangt groepen tijdelijk op als leerkrachten lesbezoeken brengen bij elkaar en ondersteunt leerkrachten tijdelijk in een groep.
- een **rekenspecialist**. Zij heeft een paar jaar geleden de opleiding tot rekenspecialist afgerond en bewaakt inhoud van het rekenonderwijs. Zij wordt betrokken bij leerlingen met rekenproblemen. Zij bespreekt met de leerkracht en ib'er wat het aanbod wordt voor de betreffende leerling en welke stappen ondernomen moeten worden.
- een **begaafdheidscoördinator**. Zij heeft kennis van en zicht op het onderwijsaanbod voor begaafde leerlingen. Zij wordt ingezet wanneer een leerling gesignaleerd wordt vanuit de Sidi-3 signaleringsvragenlijst. Zij bespreekt met leerkracht en ib'er wat het aanbod wordt voor betreffende leerling en welke stappen ondernomen moeten worden. Een tweede leerkracht oriënteert zich ook op begaafdheid.
- een **gedragsspecialist**. Zij heeft kennis van en wordt ingeschakeld bij een leerling met specifieke gedragsproblemen. Zij heeft de deelcertificaten 'planmatig omgaan met gedrag' en 'orthopedagogisch handelen', op post-hbo-niveau, in haar bezit. Zij bespreekt met leerkracht de gedragsaanpak en stemt af met ib'er.
- een **specialist bewegingsonderwijs**. Zij heeft mede kennis van motorische vaardigheden van leerlingen en kan ingezet worden voor interventies bij leerlingen op het gebied van de motorische ontwikkeling.
- een **specialist anders leren / beelddenken**. Zij heeft specifiek kennis met betrekking tot beelddenken. Zij kan onderzoek verrichten en leerlingen, ouders en leerkrachten van adviezen voorzien, om de leerling dusdanig te ondersteunen dat hij zich de stof makkelijker eigen maakt. Daarnaast is er nog een leerkracht met opleiding Beelddenken in de school.
- een kleuterleerkracht die specifiek is opgeleid in **kleuteronderwijs**. Alle kleuterleerkrachten volgen specifieke scholing in het kleuteronderwijs.
- een **leerkracht Master SEN**, met de specialisatie concentratie en regulatieproblemen.
 - Zij beschikken over kennis van PDD-nos, Autisme, Asperger, ADHD/ADD/ODD, rugzakbegeleiding en RT.
 - Zij begeleiden en coachen leerkrachten, organiseren (deel)teambesprekingen over gedrag gerelateerde onderwerpen en zijn verantwoordelijk voor de "extra" geboden hulp door deze uit te besteden dan wel deels zelf uit te voeren.
- drie BHV'ers in de school met de nodige kennis van EHBO, reanimatie e.d.
- een aantal teamleden die Leefstijl-gecertificeerd zijn.

De school had tot voor kort een **taal/leesspecialist**. Deze functie moet de komende vier jaar opnieuw ingevuld worden. De taal/leesspecialist heeft kennis en vaardigheden op het gebied van taal en lezen. Zij kan ingezet worden met bij leerlingen met taal - en leesproblemen.

[2.4 Specifieke onderwijsondersteuning op CBS Keuchenius](#)

Door het fundament dat onder de ondersteuning van leerlingen ligt en de hiervoor beschreven vaardigheden van de teamleden, kan het team van CBS Keuchenius goed aansluiten op de specifieke ondersteuningsbehoeften van leerlingen met de volgende ondersteuningsbehoeften:

- leerlingen met behoefte aan kortdurende, afwisselende taken
- leerlingen met fysieke beperkingen of die medische ondersteuning nodig hebben
- leerlingen met een ondersteuningsbehoefte vanwege een gedragsstoornis
- leerlingen die behoefte hebben aan ondersteuning vanwege beperkingen op het sociaal-emotionele vlak en intermenselijke interactie (alle vormen uit het autistisch spectrum)
- leerlingen die behoefte hebben aan ondersteuning vanwege ernstige leesproblematiek en/of leesachterstand
- leerlingen die behoefte hebben aan ondersteuning vanwege ernstige spellingsproblematiek en/of spellingsachterstand
- leerlingen die behoefte hebben aan ondersteuning vanwege ernstige rekenproblematiek en/of rekenachterstand
- leerlingen die behoefte hebben aan taalstimulering (vanwege bijv. dysfasie of NT2)
- leerlingen die ondersteuningsbehoefte hebben vanwege hun hoogbegaafdheid
- leerlingen die beelddenkers zijn of anders leren ('leren door veel doen', 'leren met veel bewegen')
- leerlingen die ondersteuningsbehoefte hebben t.a.v. hun werkhouding
- leerlingen die behoefte hebben aan tijdelijke opvang binnen een school

2.5 De externe ondersteuning op CBS Keuchenius - Niveau 2

Naast de interne ondersteuning kan de Keuchenius een beroep doen op verschillende externe deskundigen. Zij hecht waarde aan samenwerking met gespecialiseerde hulpverlening, maar zal altijd vragen naar iemand die de cursus CLB heeft afgerond.

Per situatie moet worden bepaald met welke instanties de school kan samenwerken. Als er behoefte is aan het betrekken van externe specialisten dan neemt de ib'er of de leerkracht contact op met deze experts van binnen het SWV. Deze externe deskundigen zien ouders als partner in de dialoog. De namen en contactgegevens zijn via de school te verkrijgen. De belangrijkste externe deskundigen zijn:

- de Schoolmaatschappelijk werker
- de Jeugdverpleegkundige
- de orthopedagoog van CSG De Waard

Het Ondersteunings- en AdviesTeam (ZAT)

De ib'er van de school heeft 3x per jaar overleg met de Schoolmaatschappelijk werker en de Jeugdverpleegkundige en vormt met hen het Ondersteunings- en AdviesTeam (ook wel ZAT genoemd).

In het overleg kunnen zij elkaar om advies- en ondersteuningsmogelijkheden vragen voor leerlingen en gezinnen die reeds bekend zijn bij de Jeugdverpleegkundige en de Schoolmaatschappelijk werker.

Daarnaast bespreken zij met elkaar anonieme casussen om elkaar handelingsadviezen te geven voor situatie waarin de school handelingsverlegen is en/of het even niet meer weet.

De schoolmaatschappelijk werker en de Jeugdverpleegkundige maken beiden deel uit van het Jeugdteam Oud-Beijerland en weten de lijntjes naar de diverse hulpverleningsinstellingen en trajecten. Het schoolmaatschappelijk werk verzorgt zelf faalangstrainingen, individuele trajecten met leerlingen en de Rots en Watertraining, Dappere Dino en KIESTraining. Bovendien kan zij bemiddelen voor ondersteuning van gezinnen waar onvoldoende financiële middelen zijn om hun kind te laten sporten.

Betrokkenheid van de orthopedagoog

Wanneer de school, ondanks de ingezette handelingsplannen en het de bespreking in het Ondersteunings- en AdviesTeam, handelingsverlegen blijft, zet zij de orthopedagoog in. De orthopedagoog is in dienst van Stichting CSG De Waard en heeft tevens contact met de ondersteuningscommissie van het SamenWerkingsVerband 2804.

De orthopedagoog ondersteunt de interne ondersteuners en de leerkrachten in het realiseren van een passend aanbod op de onderwijs- en opvoedingsbehoefte van het kind via Consultatieve Leerkracht Begeleiding en HGW (Handelingsgericht Werken).

Dit doet zij o.a. door observatie, gesprekken en het analyseren van toetsen en op basis van een analyse van de verzamelde gegevens. Daarnaast ondersteunt zij bij het planmatig handelen, het bekijken en bespreken van de wisselwerking tussen de leerling, de leerkracht, de groep en de leerstof om de onderwijsbehoeften te begrijpen en daarop af te stemmen en bij het reflecteren. De ib'er bewaakt het proces.

Voor externe ondersteuning kunnen naast bovengenoemde deskundigen ook andere ondersteuners ingezet worden. Zij dienen echter een certificaat Consultatieve Leerkracht Begeleiding te bezitten. De ondersteuningscommissie gaat ervan uit dat externe ondersteuners er altijd op gericht zijn om de leerkracht zó te ondersteunen dat de leerling weer tot leren komt. De externe ondersteuning duurt minimaal 3 maanden.

Wanneer de leerkrachten, de interne en externe ondersteuners handelingsverlegen zijn en geen antwoord meer hebben op de onderwijs- en opvoedingsbehoefte van de leerling, kunnen zich wenden tot de Ondersteuningscommissie.

3. Professionalisering van leerkrachten & ontwikkeling van ons onderwijs

De komende 4 jaar willen we inzetten w.b. professionalisering van leerkrachten op de volgende onderwerpen:

- beelddenken in de school
- 2020-2021 hoogbegaafdheid: elk teamlid heeft ten minste een (herhalings)cursus 'begeleiden van meer- en hoogbegaafde leerlingen' gevolgd. De school heeft uiterlijk in 2022 een leerkracht in dienst met als specialisatie hoogbegaafdheid.
- De school onderzoekt of zij een plusklas voor meerbegaafde kinderen weer in haar aanbod wil opnemen
- 2020-2021: Training 'groepsdynamica' / NLP
- meervoudige intelligentie, zodat we aan kunnen sluiten bij de verschillende leerstijlen van leerlingen en de talenten van leerlingen worden benut.
- communicatie met ouders via de driehoek (driehoekskunde)
- Schooljaar 2018/2019 Ouder-kindgesprekken, met als doel: samen met ouders onderwijs en ondersteuningsbehoeften formuleren, zodat hier de rest van het schooljaar op ingestoken kan gaan worden
- handelingsgericht werken
- de ib'er volgt intervisie rondom CLB-werken
- er is een leerkracht die een specialistische kleuteropleiding wil volgen.

Alle protocollen worden, conform ons kwaliteitsbeleid, geëvalueerd, aangepast en opnieuw vastgesteld. De volgende protocollen krijgen hierbij nadrukkelijk aandacht:

- 2018-2019: ondersteuningsstructuur
- 2018-2019 of 2019-2020: hoogbegaafdheid
- 2019-2020: leesproblemen en dyslexie
- 2019-2020: gedragsprotocol

Daarnaast gaat de ib'er in het ondersteunings- en adviesteam bespreken hoe we effectiever kunnen signaleren en interveniëren op hulpvragen van kind en ouders zodat het minder lang duurt voordat de hulpverlening op gang komt.

4. Inzet en verdeling van middelen

Om passend onderwijs vorm te geven ontvangt het samenwerkingsverband geld van de overheid. Van dit geld gaat in 2019 een bedrag van €300 per kind naar het bestuur van de school.

Op onze school hebben wij €52.600,- ontvangen voor passend onderwijs.

Vanuit CSG De Waard heeft elke school voor 2% van zijn leerlingen gelden gekregen voor genoemd ondersteuningstraject door de aan hen verbonden orthopedagoge. In praktijk blijkt de school voor 5-10 % behoefte te hebben aan deze ondersteuning. Dit laatste percentage past echter in de piramide van zorg die in den lande bekend is. 2- 3 % is het percentage aan leerlingen die dusdanig veel ondersteuning behoeven dat zij doorverwezen worden naar een andere vorm van onderwijs. Om deze reden zal de school extra gelden reserveren voor extra inzet van de orthopedagoog (bovenop de 2-3%).

C: Normbedragen loonkosten per klokuur:		D: Opbouw budget Passend Onderwijs / arrangementen in geld:	
Onderwijzend Personeel	€ 42,50	1. Standaard budget 2019 basisondersteuning	€ 51.000
Onderwijs Ondersteunend Personeel	€ 26,25	Andere inkomsten in het kader van Passend Onderwijs	Geen
		Totaal budget Passend Onderwijs SWV	€ 51.000

E: Specificatie begrote bestedingen:			
		gemiddeld aantal uren per week	bedrag
Inzet interne begeleiding	OP	2	€ 3.332
	OOP		€ -
Preventieve of remedial teaching binnen en buiten de groep/extra handen in de groep / gericht op ondersteuning van het onderwijs aan leerlingen bijv. Bouw!	OP	2	€ 3.332
	OOP	32	€ 32.928
Trainingen gericht op ondersteuning van het onderwijs aan leerlingen (door internen of externen verzorgd) bijv. IJots en water, Meldervenijn	OP	1	€ 1.666
	OOP		€ -
	Extern ingekocht		€ -
Externe ondersteuning o.a. Marald Mens, Jet Barendrecht, Jolande Bisschop, enz.	OP		€ -
	OOP		€ -
Interventies in bijzondere situaties	OP		€ -
	OOP		€ -
Inzet ten behoeve van hoogbegaafdheid (bijv. Plusklas of kangoeroeklas)	OP		€ -
	OOP		€ -
Kosten intelligentieonderzoek op verzoek van de Ondersteuningscommissie			€ -
Kosten studies, trainingen, cursussen op individueel en teamniveau			€ 4.200
Te weten: Div. materialen			€ 1.500
Onvoorzien			€ -
			€ -
			€ -
Kosten orthopedagoog en iB en kangoeroeklas € 25,90 p ln + kangoeroe			€ 5.673
			€ -
			€ -
		TOTAAL	€ 52.631

F: Totalen budget en bestedingen:	
Indicatie ondersteuningsbudget Lumpsum	
Totaal budget Passend Onderwijs SWV 's	€ -
Totaal begrote bestedingen Passend Onderwijs	€ 1.631